

SERMAYE PİYASASI VE FİNANSAL KURUMLAR

- Türkiye'de finansal varlık çıkarma ve sermaye piyasalarında satma yetkisi Anonim şirketlere verilmiştir.
- Para piyasası, finansal varlıkların fon arz ve talep süresine göre sınıflandırılmasına örnektir.
- Finansal varlıkların aracısız alınıp satıldığı piyasalara Dördüncül piyasa denir.
- Rüçhan hakkı, çıkarılacak hisse senetlerinin mevcut hissedarlar tarafından öncelikle satın alınma hakkıdır.
- Bir ekonomide herhangi bir zamandaki toplam para miktarına Toplam para arzı denir.
- Hazine bonolarının likiditesi devlet tahvillerinden daha yüksektir.
- Faiz oranının, tasarruf oranıyla yatırım talebinin karşılaştığı sermaye piyasasında oluştuğunu ileri sürülen faiz teorisi Reel faiz teorisidir.
- Dolaşımdaki nakit para+Bankalardaki vadesiz mevduat, dar anlamda para arzını gösterir.
- Enflasyonun ve riskin olmadığı durumlarda, finansal varlığın getiri oranı , Reel faiz oranı ile ifade edilir.
- Eşit zaman aralıklarıyla yapılan eşit ödemeler dizisine Anüite denir.

- Doğrudan halka açık şirket kurarak halka hisse senedi arz edilmesi için gerekli koşullar:
Sermaye piyasasının birtakım kötü olaylarla baltalanmamış olması
Piyasa faiz oranlarının fazla yüksek olmaması
Enflasyonun aşırı olmaması
Halkın tasarruf ve yatırım gücünün yeterli olması
- Bir şirketin, hisse senetlerini borsaya kote ettirmekle sağlayacağı en önemli yarar : Hisse senetlerinin pazarlanabilirliğinin artırılması
- Bir anonim şirkette ortaklar, üçüncü şahıslara karşı Esas sermaye tutarı kadar sorumludur.
- Finansal araçların değeri, bu araçlardan beklenen nakit girişlerinin şimdiki değeriyle belirlenir.
Finansal araçlardan beklenen nakit akışları, riske bağlı olarak değişir.
Enflasyon, finansal varlıkların beklenen nakit akışlarını etkiler.
Finansal araçların vadesi uzadıkça beklenen getiri oranı düşer.
- Bir finansal aracın, en az hangi miktarda paraya çevrilebileceğini gösteren özelliğine Bölünebilirlik denir.
- Bankalar, genel finans ortaklıkları ve finansal kiralama şirketlerinin kısa vadeli alacaklarını karşılık göstererek çıkardıkları finansal araçlara Varlığa dayalı menkul kıymet denir.
- Bankalar tarafından, iskonto edilmiş fiyat üzerinden satılan ve faiz ödemesi yapılmayan finansal araç türü

Banka bonosudur.

- **Bir hisse senedinin üzerinde bulunması gereken bilgiler: Ortaklığın ticaret ünvanı, Esas veya kayıtlı sermaye tutarı, Ortaklığın tescil tarihi, Hisse senedinin nominal değeri**
- **Bir ortaklığın vergi ve faizlerden önceki gelirinin belirli bir kapitalizasyon oranı ile kapitalize edilmesi ile bulunan değere Toplam değer denir.**
- **Sektör analizi kapsamında incelenen konular: Sektörün ekonomik yapısı, Sektördeki işçi örgütleri, Teknik gelişmelerin sektöre etkisi, Hammadde kaynaklarının durumu**
- **Teknik analizde kullanılan yöntemler: Dow teorisi, Ticaret faaliyet yaklaşımı, Sürü başı senetler, Piyasanın teknik durumu**
- **Nama yazılı tahvil, dolaşım yeteneğine göre tahvillerden biridir.**
- **Faiz esnekliği -3 olan bir tahvilde Faiz oranındaki % 1 'lik değişme tahvil fiyatını %3 oranında değiştirir.**
- **Uzun vadeli borç faizi tutarı 8 milyar TL ve faiz ve vergi öncesi net kazancı 64 milyar TL olan bir ortaklığın faiz kazanç oranı 8 dir.**
- **Sermaye Piyasası Kurulu'nun görev ve yetkileri: Kamu yararının gerektirdiği hallerde sermaye piyasası araçlarının halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak**
Sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü yayın,

duyuru ve reklamları izlemek, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklamak.

Halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarında, genel hükümler çerçevesinde vekaleten oy kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek.

Menkul kıymet ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemek.

- Sermaye Piyasası Kurulu başkanı ve üyelerinin atanması görevi Bakanlar Kurulunun sorumluluğundadır.
- Değerlendirme, Sermaye Piyasası Kurulu'nun, sermaye piyasası alanında uygulamaya dönük hukuki sonuç doğuran özel nitelikte idari kararlar alınması kapsamında yürüttüğü görevlerden biridir.
- Bir finansal varlık için devamlı bir piyasanın varolabilmesi için gerekli koşullar:
İşlemler arasında çok düşük fiyat farklılıklarının olması
Alım satım işlemlerinin hızla sonuçlanması
Arz ve talep fiyatları arasındaki marjın çok küçük olması
Sık sık el değiştirebilmesi
- Sahip olunan bir finansal varlığın fiyatının, belirtilmiş fiyatın altına düşmesi halinde en iyi fiyatla satılmasını içeren emir türüne Zararı durdurma emri adı verilir.
- Ortaklığın borsa kotunda yer alan hisse senetlerinin nominal tutarının ödenmiş sermayeye eşit olması

menkul kıymetlerin borsa kotundan çıkarılmasını gerektirmez.

- **Finansal varlıklarda doğrudan çıkarımın tanımı:**
Finansal varlık çıkaran kurumların finansal varlıklarını aracı kullanmaksızın satmasıdır.
- Para arzı, bir ekonomide herhangi bir zamandaki toplam para miktarını ifade eder.
- Reel faiz oranı %8 ve beklenen enflasyon oranı %70 ise, nominal faiz oranı %83,6 olur. $Nominal = 0,08 + 0,70 + 0,08 * 0,70 = 83,6$
- $Nominal\ faiz\ oranı = reel\ faiz\ oranı + Enflasyon\ oranı + reel\ faiz\ oranı \times enflasyon\ oranı$
- **Emisyon primi:** Hisse senetlerinin, nominal değerinde satılması durumunda oluşan primdir.
- **Kayıtlı sermaye sisteminin özellikleri:**
Şirketin hisse senedi satarak sağladığı sermayeye çıkarılmış sermaye denmesi
Kayıtlı sermaye tavanına kadar çıkarılmış sermaye arttırımının şirket yönetim kurulunun kararı ile gerçekleştirilmesi
Kayıtlı sermaye statüsünde olan bir anonim şirketin ana sözleşmesinde yazılı sermayenin, ortaklığın sermaye tavanı olması
Kayıtlı sermaye sistemine geçmek isteyen bir anonim şirketin halka açık şirket olması
- Hazinesinin iç borçlanma ihtiyacını karşılamak üzere hamiline düzenlenmiş, kısa vadeli borçlanma senetlerine Hazine bonosu denir.

- **Varlıkların nakde dönüştürülmesi sonucunda elde edilen miktarın, borçlar ödendikten sonra hisse başına düşen kısmına Tasfiye değeri denir.**
- **Firma analizi yapılırken dikkate alınanlar: Firmanın sektördeki rekabet gücü, Firmanın faaliyet etkinliği, Firmanın finansal yapısı, Firma yönetiminin etkinliği**
- **Tahvilin özellikleri: Anonim şirketlerce çıkarılması, Aynı borçlanmayı temsil etmesi durumunda nominal değerlerinin eşit olması, Sahiplerinin her birinin şirkete karşı yükümlülüklerinin aynı olması, Sahiplerinin her birinin haklarının eşit olması**
- **Sermaye Piyasası Kurulunun amaçları:**
 - **Tasarrufların menkul kıymetlere yatırılmasını özendirmek**
 - **Tasarruf sahiplerinin haklarının korunmasını sağlamak**
 - **Ortaklıklarda mülkiyetin yaygınlaştırılmasını sağlamak**
 - **Halkın iktisadi kalkınmaya etkin bir şekilde katılımını sağlamak.**
- **Dengeli fonların oluşturulmasının amacı: Çeşitli yatırım araçlarına, riski azaltacak ve devamlı gelir sağlayacak şekilde yatırım yapmak.**
- **Satış garantisiyle aracılık faaliyetinde aracı kurum finansal varlıkları belirlenmiş fiyatla satın almayı kabul eder.**
- **Aracı kuruluş olunabilmesi için gerekli koşullar: Sermayenin SPK tarafından belirlenmiş asgari tutarın altında olmaması, Yetki belgesi alınması,**

Anonim Şirket statüsünde olunması, Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması, Hisse senetlerinin NAMA (hamiline değil) olması

- **TC Merkez bankasının fonksiyonları: Bankalara kredi vermek, Milli paranın değerini korumak, Para ve kredi politikasını yürütmek, Açık piyasa işlemleri yapmak.**
- **Açık piyasa işlemleri: Doğrudan alım, Doğrudan satım, Repo, Ters repo**
- **k =zorunlu karşılık oranı. VM =bankalara yatırılan vadesiz mevduat tutarı olduğuna göre yaratılan kaydi para miktarı = $(1/k) \cdot VM$**
- **Yedek akçeler ve ödenmiş sermaye, ticaret bankalarının özkaynaklarındandır.**
- **Sigorta Şirketlerinin, kendi risklerini başka bir sigorta Őirketine devretmelerine Reasürans denir.**
- **Sigortacılığın makro ekonomik işlevleri: Sosyal çöküntüyü önlemesi, Önemli bir tasarruf kaynağı olması, Uluslararası ekonomik ilişkileri genişletmesi, Vergi kaynağı olması**
- **Faizsiz bankacılık sisteminde, ortaklardan birinin sermayesiyle, diğerinin de emek ve girişim gücüyle katkıda bulunduğu ortaklık türüne Mudaraba denir.**
- **Özel finans kurumlarının fon kullandırma işlemlerinden biri dış ticaretin finansmanıdır.**
- **Dış denetime yetkili denetim kuruluşlarının belirlenmesi Sermaye Piyasası Kurulunun**

sorumluluğundadır.

- Uluslararası piyasalardaki faiz oranlarının, ulusal piyasalara göre daha düşük olmasının nedenleri: Vergilendirme olmaması, Geri ödenmeme riskinin düşük olması, Karşılık oranlarının olmaması, Disponibilite gibi kısıtlamaların olmaması
- Londra'daki bankaların oluşturduğu faiz oranına LIBOR denir.
- Dünya Bankası tarafından verilen yatırım kredilerinin özellikleri:
Gelişmekte olan ülkelerin yaşam standardını arttırmaya yönelik olması
Gelişmekte olan ülkelere yönelik olması
Altyapı yatırımları, sanayi yatırımları ve eğitim gibi çeşitli alanlarda kullanılması
Ülke hükümetine ya da onun garantisıyla bir kamu kurum veya kuruluşuna verilmesi
- Para piyasasının temel kurumlarından biri Ticaret bankalarıdır.
- Finansal varlıkların likiditesi reel varlıklara göre daha yüksektir.
- Bir ekonomide reel faiz oranı %4, beklenen enflasyon oranı %50 ise "Fisher Eşitliği" ne göre nominal faiz oranı %56 olur.
- $1 + \text{Nominal faiz oranı} = (1 + \text{reel faiz oranı})(1 + \text{enflasyon oranı})$
- Şirketlerin halka açılma nedenleri:

Sermaye kullanımında etkinliğin arttırılması
Hisse senedinin pazar deęerinin belirlenmesi
Vergi uygulamalarında özendirici tedbirlerin alınmış olması

Hisse senetlerinin pazarlanabilirliğinin arttırılması

- **İkincil piyasada hisse senedi fiyatlarının piyasanın genel davranışına göre değiştiğini savunan hisse senedi değerleme yöntemi Teknik analiz yöntemidir.**
- **Faiz fiyatındaki %1 lik bir değişmenin, tahvil fiyatında ortaya çıkaracağı yüzdesel değişmeye Tahvilin fiyat esnekliği denir.**
- **Sermaye piyasası Kurulunun kuruluş amaçları:**
Menkul kıymetler ve sermaye piyasası ile ilgili kuruluşlar hakkında kamunun aydınlatılmasını sağlamak.
Ortaklıklarda mülkiyetin yaygınlaştırılmasını sağlamak.
Sermaye piyasasındaki sağlıksız eğilimleri önlemek
Halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını gerçekleştirmek.
- **Finansal varlıklarda devamlı bir piyasanın varlığı için gerekli koşullar:**
Alım ve satım işlemlerinin hızlı sonuçlanması
Finansal varlıkların sık sık el değiştirebilmesi
Arz ve talep arasında çok küçük bir marj oluşması
İşlemler arasında çok düşük fiyat farklılıklarının ortaya çıkması
- **Menkul kıymet borsalarının fonksiyonları: Borsaya kote ettirilmiş(borsada işlem gören) finansal**

**varlıklar için devamlı piyasa oluşturmak.
Kote edilmiş pay senetleri ve tahviller için doğru fiyatın oluşmasını sağlamaktır.**

- **Sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföylerini işletmek amacıyla kurulan anonim şirketlere Yatırım fonu denir.**
- **Aracı kurumların faaliyetleri: Menkul kıymetlerin geri alım taahhüdü ile alım-satımında bulunmak. Portföy işletmeciliği veya yöneticiliği yapmak. Menkul kıymetlerin geri satım taahhüdü ile alım satımında bulunmak**
- **Menkul kıymetlerin piyasaya sunulmasında aracılığın satın alma ve satma garantisi verilerek yapılmasına underwriting denir.**
- **Tedavülde bulunan, vadesine 1 yıldan az kalmış Devlet İç Borçlanma Senetlerinin TC Merkez bankası tarafından bankalardan veya aracı kurumlardan satın alınması işlemine Doğrudan alım denir.**
- **Ticaret bankalarının temel işlevleri: Kaydi para yaratmak, Ulusal ve uluslararası ticareti geliştirmek, Kaynaklara akıcılık sağlamak, Kaynak kullanımını iyileştirmek.**
- **Ticaret bankalarını, kalkınma ve yatırım bankalarından ayıran farklılıklardan biri Kaydi para yaratmasıdır.**
- **Sigortacılığın mikro işlevlerinden biri Fiyatların**

daha gerçekçi düzeyde gerçekleşmesini sağlamasıdır.

- **Birden fazla sigorta işletmesinin tek bir riski üstlenmelerine Koasürans denir.**
- **Faizsiz bankacılığın amaçları: İslami prensipleri ekonomik hayata uygulamak, Sosyoekonomik hedeflere ulaşılmasını kolaylaştırmak, Kar elde etmek, Topluma yararlı bir kurum oluşturmak.**
- **Faizsiz bankacılık sisteminde en çok kullanılan finansman yöntemi Murabahadır.**
- **Bağımsız dış denetim çerçevesinde, özel denetime tabi kuruluşlar:**
 - Menkul kıymetlerini halka arz etmek için SPK'dan izin talep eden ortaklıklar**
 - 2499 sayılı Kanuna tabi olup ta birleşme durumunda olan kurumlar**
 - 2499 sayılı kanuna tabi olup ta devir durumunda olan kurumlar**
 - 2499 sayılı kanuna tabi olup ta tasfiye durumunda olan kurumlar**
- **Bağımsız dış denetimde, bir bütün olarak mali tabloların güvenilirliğini bozmayacak aksaklıkların olması halinde Şartlı rapor düzenlenir.**
- **Kamunun zamanında yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, her türlü mali tablo ve raporların standartlarını tespit etme görevi Sermaye Piyasası Kurulunun sorumluluğundadır.**
- **Euro tahvil piyasasının hızlı bir şekilde gelişmesinin temel nedeni Hükümet kısıtlamalarının dışında**

kalmasıdır.

- **Şirketlerin veya hükümetlerin yabancı bir paraya bağlı olarak ve o yabancı paranın ait olduğu ülke piyasasında satılmak üzere çıkardığı tahvillere Yabancı tahvil denir.**
- **Kanada doları, Özel çekme haklarında (Special Drawing Rights) yer alan para birimlerinden değildir.**
- **Y.Müh. Naim Uygun tarafından hazırlanmıştır.**

[Pencereyi Kapat \(Close the window\)](#)

<http://www.pekiyi.150m.com>
[Y.Müh. Naim Uygun](#)